

Uppsala kommun
uppsala.kommun@uppsala.se
styrelsen-var-d-bildning@uppsala.se

Rektorn vid Pluggparadiset
ragni.akerlund@uppsala.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Pluggparadiset
i Uppsala kommun

Tillsyn i Pluggparadiset

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uppsala kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Pluggparadiset besöktes av Skolinspektionen den 19 och 20 november 2013.

Fakta om skolan

Pluggparadiset består av förskoleklass, grundskola årskurs 1-5 samt fritidshem. Skolan har 52 elever i förskoleklass, 264 elever i årskurs 1-5 och 206 elever i fritidshemmet. Skolenheten leds av en rektor som till sitt stöd har en biträdande rektor. Det finns en utvecklingsgrupp som arbetar med utveckling av verksamheten och som består av tre så kallade utvecklingsledare. Skolan är organiserad i tre utvecklingslag/arbetslag för förskoleklass-årskurs 3 och årskurs 4-5 samt fritidshemmet. Utvecklingsledarna leder respektive arbetslag.

Kunskapsresultat

Skolverkets nationella statistik avseende de nationella ämnesproven i matematik och svenska för årskurs 3 läsåret 2011/12, visade att eleverna hade resultat under riksgenomsnittet. Andelen elever som minst nådde kravnivån på samtliga delprov i matematik var 56 procent att jämföra med 71,6 procent för riket. I svenska var motsvarande andel 62,8 procent att jämföra med 73,8 procent för riket. Skolverkets nationella statistik avseende de nationella ämnesproven i matematik och svenska för årskurs 3 läsåret 2012/13, visar på en förbättring av kunskapsresultaten, då det var 87 procent av eleverna som minst nådde godkänt på samtliga delprov i matematik och 87 procent som minst nådde godkänt på samtliga delprov i svenska. Andelen elever som minst nådde kravnivån för de olika delproven i årskurs 3 läsåret 2012/13, var mellan 88 och 100 procent.

Tillsynen visar inget annat än att fritidshemmet i huvudsak arbetar utifrån de övergripande mål som riktas mot verksamheten och som anges i läroplanen.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens samlade bedömning är att verksamheten vid Pluggparadiset har områden som måste förbättras.

I syfte att utveckla utbildningen, både inom skolan och inom fritidshemmet ska det finnas ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete. Detta finns inte för samtliga ämnen och årskurser. Vidare omfattar inte skolans plan mot kränkande behandling fritidshemmets verksamhet.

Skolans elever saknar tillgång till kurator samt studie- och yrkesvägledning och det saknas även behörig personal i fritidshemmet. Vidare finns brister i upprättande av åtgärdsprogram.

Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att flera av de brister som påtalades vid tillsynen 2005 fortfarande kvarstår.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 6 mars 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt innehåller en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts, ska tas upp i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. Enligt skolans rektor är denna plan gemensam för skolan och fritidshemmet. Enligt skollagen ska det för varje verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som behöver vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt hur åtgärderna ska följas upp. Att ha en plan mot kränkande behandling som är gemensam för flera verksamheter är fullt möjligt. Det måste då tydligt framgå av planen vilka åtgärder som avser vilken av verksamheterna. Enligt Skolinspektionens bedömning framgår

det inte av skolans plan mot kränkande behandling vilka av de redovisade åtgärderna som avser fritidshemmet.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att behovet av särskilt stöd utreds innan åtgärdsprogram upprättas.
- Se till att åtgärdsprogrammen beslutas av rektorn och att det där anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin situation på skolan eller fritidshemmet, ska rektorn se till att behoven skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas. Om det genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev är i behov av särskilt stöd, ska detta anmälas till rektorn. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Åtgärdsprogrammen ska ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I Skolverkets allmänna råd om arbete med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd (SKOLFS 2013:8) betonas vikten av att åtgärderna i åtgärdsprogrammet är konkreta och kopplade till kunskapsmålen i läroplanen och till kunskapskraven. Målen behöver även vara möjliga att följa upp och utvärdera. Med att följa upp avses ansvarig skolpersonals kontinuerliga arbete med att bedöma om det egna arbetssättet är effektivt eller om det behöver förändras. Med utvärdering avses en systematisk analys och helhetsbedömning av hur kunskapsmålen har uppnåtts och hur åtgärderna fungerat.

I intervju med rektorn framkommer att när det befaras att en elev inte kommer att nå kunskapskraven och behöver stödinsatser av specialpedagog, vidtar lä-

rare och specialpedagog åtgärder utan att upprätta åtgärdsprogram och utan att genomföra en utredning kring behovet av särskilt stöd.

I intervju med lärare framgår att lärarna diskuterar elevens behov av särskilt stöd i arbetslaget, till exempel behov av lästräning. Åtgärder sätts in utan att åtgärdsprogram upprättas, berättar lärarna. Vidare uppger lärarna att åtgärdsprogram upprättas först när åtgärderna inte fungerar och man kan då anmäla behovet av särskilt stöd till elevhälsoteamet. Av intervjun med lärarna framgår också att elevens behov av särskilt stöd framkommer i den individuella utvecklingsplanen, att man skriver vad eleven ska göra, vad skolan ska göra och hur det ska utvärderas. Skolinspektionen vill här framhålla att elevens behov av särskilt stöd dock ska framgå av ett åtgärdsprogram. Utredning av elevens behov, utarbetande samt uppföljning av åtgärdsprogram är nödvändigt för att säkerställa att de åtgärder som genomförs möter elevens behov och att de ger önskad effekt.

I intervju med rektor, representanter för elevhälsan och personal i fritidshemmet, framkommer att åtgärdsprogram inte upprättas för fritidshemmet. Rektor menar att elevens behov är de samma för fritidshem och skola samt att åtgärder av särskilt stöd inte varit aktuella för fritidshemmet. Personalen på fritidshemmet uppger att de har signalerat behov av särskilt stöd för en del elever, men att behovet av särskilt stöd i fritidshemmet aldrig utretts.

Skolinspektionen kan, efter att ha tagit del av exempel på åtgärdsprogram, konstatera att elevens behov inte alltid framgår av åtgärdsprogrammen. De åtgärder som framgår i några av skolans åtgärdsprogram är inte konkret kopplade till kunskapskrav utan är mer av övergripande art, exempelvis "hitta uppgifter som känns roliga". Det saknas även uppgifter om hur de beslutade åtgärderna ska utvärderas och följas upp. Eftersom de åtgärder som formulerats i åtgärdsprogrammet inte är kopplade till kunskapskraven för ämnet kan effekterna av åtgärderna inte utvärderas.

Skolinspektionens samlade bedömning är att behovet av särskilt stöd inte alltid utreds, att de åtgärder som framgår i skolans åtgärdsprogram inte alltid är kopplade till kunskapskraven samt att det saknas uppgifter om hur de beslutade åtgärderna ska utvärderas och följas upp.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister avseende skolans arbete med särskilt stöd och åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Säkerställa att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.
- Säkerställa att rektorn tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att det sker i medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet och arbetet ska dokumenteras.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) framgår att ett systematiskt kvalitetsarbete innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

I intervju med rektorn framkommer att skolan följer Uppsala kommuns modell för systematiskt kvalitetsarbete, men att det systematiska kvalitetsarbetet kan bli bättre. Rektorn har efter Skolinspektionens tillsyn skickat in utvärdering av resultat i svenska och matematik samt ett årshjul som visar rubriker för hur det systematiska kvalitetsarbetet planerats under året. Skolinspektionen kan dock konstatera att det saknas en samlad analys av kunskapsresultaten för samtliga ämnen och årskurser.

I intervju med representanter för elevhälsan framkommer att elevhälsan inte är delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet och att deras verksamhet inte utvärderas.

I intervju med fritidshemspersonalen framgår att de inte utvärderar målen för verksamheten och att man inte genomför någon kartläggning eller analys av verksamheten. Det finns heller ingen samlad dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet.

I intervju med lärare framkommer att det inte finns någon dokumentation över kunskapsutvecklingen över tid och inte heller analyser av kunskapsutvecklingen. Enligt lärarna är eleverna inte delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i skolans och fritidshemmets rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet samt att det systematiska kvalitetsarbetet inte dokumenteras i samtliga ämnen och årskurser i syfte att utveckla utbildningen samt att eleverna inte är delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans och fritidshemmets arbete med det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Personalkompetens

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

Enligt skollagen ska de lärare som används ha utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Rektorn framför i intervju att det i fritidshemmet saknas lärare med utbildning för den undervisning de ska bedriva. Ingen av personalen i fritidshemmet har förskolläraryrke, lärar- eller fritidspedagogutbildning.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det på fritidshemmet saknas lärare som har utbildning för den undervisning de ska bedriva. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna och de som avser att påbörja en utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.
- Se till att elevhälsan omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

I intervjuer med rektor, lärare och personal inom elevhälsan framkommer att skolan inte har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Av skollagen framgår att det för eleverna ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Vidare framgår det av skollagen att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och att elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bl.a. elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Av Skolinspektionens intervju med skolans rektor framgår att skolan vid behov kan köpa in kuratorstjänster. Rektorn menar dock att eleverna i dagsläget inte har några behov av en kurator på skolan och har därför inte köpt in några sådana tjänster. Även av intervjun med personal i elevhälsan framgår att skolans elever i dagsläget inte har tillgång till kurator.

Skolinspektionens samlade bedömning är, då skolan inte har någon egen kurator anställd och heller inte köper in denna tjänst, att eleverna saknar tillgång till kurator.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolan vad avser tillgång till studie- och yrkesvägledning samt tillgång till kurator. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

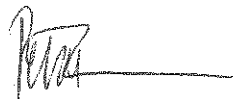
2 kap. 25 och 29 §§ skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Jennie Runesson.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Enhetschef

Petra Jansson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.